

KOLIK DOBRA JE V ČESKU?

celorepubliková data o dobrovolnictví za rok 2023

Český statistický úřad zveřejnil na jaře 2024 první celorepubliková data týkající se pohledu na stav dobrovolnictví v ČR za rok 2023. Tato významná očekávaná studie realizovaná Českým statistickým úřadem přináší komplexní pohled na stav dobrovolnictví v zemi. Cílem šetření bylo získat podrobný přehled o současném stavu míry a motivace zapojení dobrovolníků v Česku.

Znalost počtu a charakteristik lidí, kteří se věnují dobrovolnickým aktivitám, stejně tak jako objemu hodin a nadšení, které dobrovolnictví věnují, jsou důležitým podkladem nejen pro definování politik státu, ale jsou klíčová pro strategické plánování organizací v regionech. Vybíráme pro vás tato zajímavá data - v kvízových otázkách si můžete vyzkoušet váš odhad..

KOLIK DOBRA JE V ČESKU?

KOLIK LIDÍ V ČR DOBROVOLNICÍ ALESPŮŇ 1 H ROČNĚ?

A kolem 300 000

B kolem 1 600 000

C kolem 3 000 000

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK LIDÍ SE ALESPŮŇ OBČAS DO DOBROVOLNICTVÍ ZAPOJUJE?

Počet lidí, kteří věnovali dobrovolnictví alespoň 1 hodinu ročně dosáhl v roce 2023 počtu **1 662, 3 tisíc**.

Vzhledem k tomu, že z posledního sčítání lidu je lidí v kategorii 15 - 64 let celkem 6 684, 3 tisíc, pak jde o téměř o **čtvrtinu** naší dospělé populace.

Jak uvidíme níže, zapojení je velmi různé, nicméně můžeme říci, že ochota pomáhat formou dobrovolnické činnosti je v naší společnosti celkem vysoká. Výzvou pro nás může být, jak tento potenciál rozvinout i v budoucnosti.

i

V roce 2023 se dobrovolnictví, v rozsahu alespoň **1 hod ročně**, věnovalo **více než 1,6 milionu** lidí starších 15 let.

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU ?

KDE DOBROVOLNICTVÍ ČECHU PROBIHA NEJČASTEJI ?

- A v ČR, v místě bydliště
- B v ČR, jinde než lidé bydlí
- C hlavně v zahraničí

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

KDE MŮŽEME V DOBROVOLNICTVÍ OČEKÁVAT NEJVYŠŠÍ OCHOTU SE ZAPOJIT?

Nejvíce lidí, konkrétně více než ¾ respondentů (**85,7 %**), uvedlo, že nejčastěji vykonávají dobrovolnickou aktivitu v místě svého bydliště.

Pravděpodobně půjde o mix faktorů praktičnosti a vazby na komunitu, místo, ke kterému máme osobní pozitivní vztah.

Tip pro vás:

Pokud máte v organizaci dobrovolníky, zjistěte jakou k vám váží cestu. Propojte a podporujte i jinak ty, kteří cestují z větších dálek. Pokud dobrovolníky hledáte např. přes sociální sítě, propagujte vazbu na vaši lokalitu.

Češi se nejčastěji jako dobrovolníci zapojují **v místě svého bydliště**. V průzkumu za rok 2023 to uvedlo **85,7%** dotazovaných.

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU ?

DOBROVOLNICTVÍ ONLINE? KOLIK % LIDÍ SE TAKTO ZAPOJILO?

- A 5 %
- B 9 %
- C 12 %

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

V JAKÉ FORMĚ SE LIDÉ DO DOBROVOLNICTVÍ ZAPOJUJÍ?

Drtivá většina respondentů uvedla, že primárně se jako dobrovolníci zapojují offline. Nicméně **5,1 %** osob vykonává dobrovolnickou činnost také online.

Obvyklé je toto zejména u odborných komunit, často fungujících celkově online, kde pak i online zapojení dobrovolníka není výjimkou. Nebo u oblastí spojených s IT (př. online vzdělávání pro osoby ohrožené vyloučením, či grafika expertů pro neziskovou organizaci ad.).

Tip pro vás:

Pokud online dobrovolnictví nevyužíváte, zkuste se ve vaší organizaci podívat, zda někde nemá prostor tato část vyrůst.

Dobrovolnická činnost probíhá v drtivé většině klasicky, offline. Nicméně **5,1 %** lidí uvedlo, že jejich zapojení bylo (alespoň z části) **online**.

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

JAKÁ JE TYPICKÁ **FREKVENCE**
DOBROVOLNICKÝCH AKTIVIT?

- ☐ A týdně
- ☐ B měsíčně
- ☐ C nárazově

NADOBROVNICTVI.CZ/DATA

JAKÁ JE TYPICKÁ FREKVENCE DOBROVOLNICKÝCH AKTIVIT?

Naprostá převaha respondentů uvedla, že jejich zapojení je spíše nárazové (více než **2/3** dotazovaných). Pravidelné zapojení se na měsíční či týdenní bázi uvádí kolem 15 % dotazovaných. Na denní bázi je to však méně než 5 %.

Tip pro vás:

Pokud zvažujete větší zapojení nových dobrovolníků do vaší organizace, je vhodné nastavit si reálná očekávání. Například i v tom, jak často, v jaké frekvenci je pravděpodobné, že se u vás lidé budou jako dobrovolníci fungovat. Reálná očekávání pomáhají snižovat příliš vysokou fluktuaci lidí v organizaci. To platí jak u zaměstnanců, tak u dobrovolníků.

Více než **2/3** dotázaných se do dobrovolnických aktivit **zapojuje** na nepravidelné bázi, **nárazově**.

NADOBROVNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

KOLIK **HOD** ZA POSLEDNÍ
ROK VĚNOVALI LIDÉ
DOBROVOLNICTVÍ?

- ☐ A 38 hod
- ☐ B 58 hod
- ☐ C 98 hod

NADOBROVNICTVI.CZ/DATA

JAKÝ JE ČASOVÝ ROZSAH DOBROVOLNICTVÍ?

Téměř 1,5 pracovního týdne ročně lidé uvedli jako rozsah jejich zapojení se do světa dobrovolnictví. Konkrétně jde o **57,6 hodin** na osobu za posledních 12 měsíců.

Tip pro vás:

Pokud se rozhodnete sledovat toto číslo u vás v organizaci, doporučujeme oddělit nárazové spolupráce od těch pravidelných. Doporučujeme dále podpořit vaše dobrovolníky ve sledování času svého zapojení (v hodinách). Výkazy nutné nejsou, stačí si hlídat čas spolupráce. Díky tomu vaše organizace umí vyhodnotit náročnost, a efektivitu zapojení dobrovolníků.

Lidé věnovali za posledních **12 měsíců** průměrně **57,6 hod** / osobu dobrovolnické činnosti.

NADOBROVNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

KTERÉ DŮVODY NÁS
K DOBROVOLNICTVÍ VEDOU
NEJČASTĚJI?

- A víra v určité hodnoty
- B sebezpoznání, rozvoj
- C vyřešení problému v okolí

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

PROČ DOBROVOLNICTVÍ ZAHNOUT DO SVÉHO ŽIVOTA? CO LIDI MOTIVUJE?

Nejčastější motivací, proč dobrovolnictví zahrnout do svého života, je víra v určité vlastní hodnoty a vlastní přesvědčení, které s organizací, se kterou jako dobrovolníci spolupracujeme, sdílíme.

*Tip pro vás:
Pokud dobrovolníky aktuálně či dlouhodobě sháníte, zkuste pracovat v PR/marketingu právě s tématem sdílení společných hodnot.*

Nejčastější motivací, která nás k dobrovolnické činnosti vede, jsou **vlastní přesvědčení a víra v hodnoty**, které daná skupina nebo organizace podporuje.

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

JAKÉ DOBROVOLNICKÉ
TÉMA PŘEVLÁDÁ
U MUŽŮ?

- A péče o přírodu a zvířata
- B mimořádné události
- C rozvoj obce, komunity

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

ZOHLEDŇUJE GENDER NAŠE DOBROVOLNICKÉ PREFERENCE? JAK JSOU NA TOM MUŽI?

Ano, preference v tom, kde jsou jako dobrovolníci lidé zapojeni, se liší u mužů vs. u žen. Muži se nejčastěji jako dobrovolníci realizují v tematické oblasti "rozvoj obce, rozvoj komunity a sousedská výpomoc". Často jde o nárazové úklidy okolí, zejména v místě bydliště. Ale také třeba zapojování se do organizace lokálních sportovních akcí atp.

*Tip pro vás:
Promyslete si, zda svým marketingem či networkingem vybízíte k zapojení se do vašich aktivit, neoslovujete primárně ženy. Tedy v případě pokud chcete mít zapojení z hlediska genderu vyrovnanější.*

Muži se nejčastěji jako dobrovolníci zapojují v tematické oblasti: "**rozvoj obce, rozvoj komunity a sousedská výpomoc**".

NADOVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

JAKÉ DOBROVOLNICKÉ
TÉMA PŘEVLÁDÁ
U ŽEN?

- A péče o přírodu a zvířata
- B rozvoj obce, komunity
- C sociální péče

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

ZOHLEDŇUJE GENDER NAŠE DOBROVOLNICKÉ PREFERENCE? JAK JSOU NA TOM ŽENY?

Ano, preference v tom, kde jsou jako dobrovolníci lidé zapojeni, se liší u mužů vs. u žen. Ženy nejčastěji jako dobrovolnice realizují v tematické oblasti "sociální péče". Tato činnost může také zahrnovat například darování přebytků charitě, organizace sbírek, zajištění akcí pro děti ad..

Tip pro vás:
Promyslete si, zda svým marketingem či networkingem vybízející k zapojení se do vašich aktivit, neoslovujete primárně muže. Tedy v případě pokud chcete mít zapojení z hlediska genderu pestřejší.

Ženy se nejčastěji jako dobrovolnice zapojují v tematické oblasti: "sociální péče".

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

KOLIK DOBRA
JE V ČESKU?

KOLIK % LIDÍ DĚLÁ VÍCE JAK
JEDNU DOBROVOLNICKOU
AKTIVITU?

- A 3 %
- B 8 %
- C 11 %

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

JSOU LIDÉ, KTEŘÍ DOBROVOLNICKOU ČINNOST NEBUDOU REALIZOVAT JEN PRO NÁS?

Ano, více než jednu dobrovolnickou aktivitu vykonává paralelně až **11,4 %** respondentů. Zde pravděpodobně platí, jako v mnoha oblastech, že lidé nejaktivněji zapojení do občanské společnosti, jsou ve svých zájmech a aktivitách rozkročení do širě. Nicméně jde opravdu o ty nejvíce angažované, kterých je menšina.

Tip pro vás:
Pokud máte lidi, co se jako dobrovolníci realizují ve více organizacích, zamyslete se, jak jejich zkušenosti odjinud využít i u vás.

Více než jednu dobrovolnickou aktivitu vykonává paralelně až **11,4 %** oslovených dobrovolníků.

NADOBROVOLNICTVI.CZ/DATA

Sedmero doporučení pro praxi neziskových organizací na základě národních dat o dobrovolnictví:

1. **Využijte silného zájmu o lokální dobrovolnictví:**

Z dat vyplývá, že 85,7 % lidí se nejčastěji zapojuje do dobrovolnické činnosti v místě svého bydliště. Zaměřte se tedy na místní komunitu a navazujte spolupráci s místními institucemi. Oslovujte dobrovolníky z blízkého okolí, kde mají osobní vazby a pocit sounáležitosti. Podpořte PR vašich lokálních projektů - zvýší se tak pravděpodobnost dlouhodobého zapojení.

2. **Zvažte využití potenciálu online dobrovolnictví:**

Přestože většina dobrovolníků pracuje offline, 5,1 % vykonává svou činnost online, zejména v IT a odborných komunitách. Pokud vaše organizace ještě nevyužívá online dobrovolníky, zkuste zvážit, zda je prostor pro takové zapojení i ve vaší činnosti, zejména v oblastech, kde je možné využít odborné dovednosti na dálku. Online dobrovolníky lze zapojit jak do vašich činností pro cílovou skupinu, tak do aktivit, které zefektivní chod vaší organizace (grafika, marketing, fundraising, ...).

3. **Nastavte realistická očekávání o frekvenci dobrovolnické činnosti:**

Více než dvě třetiny dobrovolníků se zapojují spíše narázově. Na pravidelné měsíční nebo týdenní bázi se angažuje jen 15 %. Proto při plánování aktivit počítejte s tím, že většina dobrovolníků bude dostupná nepravidelně, a přizpůsobte tomu organizační očekávání. Nastavení realistických cílů pomáhá předcházet zklamání a fluktuaci dobrovolníků.

4. **Sledujte a vyhodnocujte časové zapojení dobrovolníků:**

Průměrně každý dobrovolník věnuje dobrovolnictví 57,6 hodin ročně. Doporučuje se sledovat čas strávený dobrovolnickou činností, abyste mohli rozlišit mezi pravidelnými a narázovými spolupráci. To vám umožní efektivněji plánovat aktivity a vyhodnocovat jejich dopad na vaši organizaci.

5. **Využijte motivaci k hodnotám a přesvědčení:**

Data ukazují, že dobrovolníci jsou nejčastěji motivováni sdílením hodnot a přesvědčení s organizací. Ve vašem náboru proto kladte důraz na to, jak vaše organizace odráží hodnoty potenciálních dobrovolníků. V marketingových a náborových materiálech zdůrazněte společné přesvědčení a smysl, které vaše aktivity naplňují. Nezapomínejte se k tomuto tématu vracet i v průběhu spolupráce s dobrovolníky.

6. **Zohledněte genderové preference při plánování aktivit:**

Muži se častěji zapojují do aktivit zaměřených na rozvoj komunity a sousedskou výpomoc, zatímco ženy preferují aktivity v oblasti sociální péče. Pokud chcete vyrovnat genderové zastoupení mezi dobrovolníky, nabídněte rozmanité aktivity, které oslovují oba gendery, a přizpůsobte tomu vaši komunikaci.

7. **Zapojte zkušené dobrovolníky do mentoringu a sdílení zkušeností:**

Až 11,4 % dobrovolníků se zapojuje do více organizací současně. Tito lidé mohou přinést zkušenosti z jiných neziskových projektů, a nebo se mohou stát mentory nových dobrovolníků. Využijte jejich zkušenosti a znalosti k obohacení vaší organizace, například prostřednictvím sdílení know-how nebo zapojení do rozhodování o nových projektech.

[Detailní charakteristiky zpracované ČSÚ najdete zde.](#) Pokud se s námi chcete podělit, jak dobrovolnictví v číslech a datech vypadá u vás v organizaci, neváhejte nám napsat: info@nadobrovolnictvi.cz. Pokud máte zájem o více informací, kontaktujte předsedkyni Národní asociace dobrovolnictví (Mgr. Lenka Vonka Černá, z.s., telefon: +420 606 512 905 či na výše uvedeném emailu.

